

Motoros Mikulások Marosvásárhelyen

A gyermekek örömére

December 5-én Csittszentivánon jártak

Fotó: Balogh Judith

Mostanában nagyon leleményesek a Mikulások. Nem csak rénszarvas vagy ló húzta szánon, hanem az enyhe télhez igazodva motorkerékpáron érkeznek, a gyermekek örömére, merthogy a zsákjuk mindig rejt valami finomságot. December 5-én Csittszentivánon jártak, 18-án Marosvásárhelyen várják a gyermekeket. Igaz, más-más csapatról van szó.

Kétszáz csomag lelt gazdára Csittszentivánon

December 5-én tizenkét Mikulás ült motorkerékpárra, hogy elvigyék az ajándékokat a helyi gyermekeknek, és meglepetést szerezzenek nekik. Várható volt a csodálkozás a falu díszvilágításban pompázó központjában, amikor nagy robajjal megjelentek a motoros Mikulások, még hozzá nem üres kézzel, hanem tele puttonnyal. Nagy volt az öröm, hiszen kétszáz gyermek kapott csomagot – nyilatkozta Gálfi Csaba Zsolt főszervező. (Folytatás a 2. oldalon)

Mezey Sarolta

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

A tiltakozás jegyében

Az egész világ tiltakozik. Káosz, fenyegetettség, reménytelenség uralja az emberiséget, senki nem ért egyet a másikkal, önmagunkkal sem tudunk zöldágra vergődni. Fokozódó gyűlölet, embercsoportok és egyének összeüregesztése, világjárvány, a bolygó végveszélye teremt félelmet, bizonytalanságot, testi, lelki nyomorúságot. Érthető, hogy a grafika, a fotó- és médiaművészet, amely mindig nyitott volt a társadalmi aktualitásra, az említett jelenségekből fakadó életeri-zésekre hangolódva tart tükröt elének.

3.

Mezőmadarason mindig nyár van

Jelképesen persze, hiszen az immár huszadszor megszervezett helyi képzőművészeti alkotótábor mindig nyáron, augusztus vége felé nyitja meg kapuit, így hát az olyankor ott dolgozó vendégművészek e szabadba csalogató, gyümölcsérlelő, napfényes évszakban találkoznak a faluval és környékével, abból a nyári hangulattól merítenek ihletet, nem tapasztalva, milyen ott élni, amikor a tél leple borítja a tájat, s a hideg határozza meg, mivel foglalkoznak, hogyan élnek az emberek.

4.

OPTICA OPTOFARM

AZ ÖRÖMTELI EGYÜTT TÖLTÖTT PILLANATOKAT NEM ELÉG MEGÉLNI, HANEM ÉRDEMES ŐKET TISZTÁN IS LÁTNII! MINDEN KEDVES OLVASÓNAK ISTENTŐL MEGÁLDOTT ÜNNEPET KÍVÁN AZ OPTICA OPTOFARM!

www.optofarm.ro

PARANORMÁLIS

Te hiszel a házasság utáni életben?

ALUAGÉZET

DECEMBER

18., szombat
A Nap kel
 8 óra 1 perckor,
lenyugszik
 16 óra 36 perckor.
 Az év 352. napja,
hátravan 13 nap.

IDŐJÁRÁS

Havazás várható
 Hőmérséklet:
 max. 2 °C
 min. -1 °C

*Isten éltesse!

Ma AUGUSZTA,

holnap VIOLA napja.

VIOLA: régi magyar női név, a latin viola, azaz ibolya szóból.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2021. december 17.

1 EUR	4,9492
1 USD	4,3703
100 HUF	1,3451
1 g ARANY	253,9920

Koszorús Kálmán 80 éves

Csikó Csaba

Az emberiség pótolhatatlan és nélkülözhetetlen szüksége a zene. A világ minden részén él a zene, a zene iránti szeretet, fogékonyság, kortól, nemtől, kultúrától függetlenül minden időben és korszakban. A zene mindenkié: öregeké, fiataloké, gyerekeké, magzatoké, betegeké, egészségesekeké, vakoké, némáké, szegényeké, gazdagoké. A számtalan zenei stílus közül mindenki talál a korszakához, kultúrájához vagy az épp aktuális lelkiállapotához illőt.

Az ember veleszületett tulajdonsága, hogy hangot, ritmust képez valamilyen módon. Az őskori társadalomban együtt zenéltek a vadászat előtt, hogy csökkentsék a félelmüket. A zene hatása mit sem változott azóta, segít feloldani a feszültséget, levezetni a stresszt, kifejezni azt, amit másként nem tudunk. Összehozza az embereket.

Közös nyelv volt és lesz az idők végezetéig, mert a zene sokkal mélyebbre hatol, mint a szó, és azt is képes kifejezni, amit a szavak már nem tudnak. Mindig lesz, aki ezt a nyelvet beszéli, érti és hallgatja.

Koszorús Kálmán ezt 80 esztendeje tudja, hiszi, és szívvel-lélekkel éli az életet ebben a hitben. Szerintem már az anyaméhben tudta. Mert ő „Fehérek közt egy európai”.

Éltessen az Isten, barátom!

Motoros Mikulások a gyermekek örömeire

(Folytatás az 1. oldalról)

A gyerekek édességcsomagjait a mezőpaniti önkormányzat biztosította.

Az adventi hangulathoz – mondta a szervező – a helyi vásár és az adventi koncert is hozzátartozik. A Csittszentivánért Fejlesztési Egyesület sikeresen pályázott a mezőpaniti önkormányzatnál, így megszervezték a helyi vásárt is, ahol termelők és kézművesek élelmiszert, kézműves tárgyakat, ékszert, házi készítésű krémeket, házi kenyeret kínáltak. A rendezvényt a helyi vállalkozók is támogatták. Az idei adventi koncerten a Titán zenekar lépett fel.

Marosvásárhelyre ma, szombaton érkeznek a motoros Mikulások

December 18-án 16 órakor Marosvásárhelyen a Színház téri karácsonyfánál gyülekeznek a motoros Mikulások. Ide élmény lesz kimenni kisebb és nagyobb gyermekeknek, hiszen közös fotózásra is lesz lehetőség. A Mikulások arra számítanak, hogy azok a gyermekek, akiknek otthon bőséggel van édességük, a rászoruló gyermekeknek is szánnak belőle, elviszik

a Mikulásoknak, s ők az összegyűjtött finomságokat elszállítják azoknak, akiknek nincs.

A Motoros Mikulás akciót *Kacsó Bodó Csaba* második alkalommal szervezi meg Marosvásárhelyen. Elmondta: örvendenek, hogy mások is jónak találták az ötletet, és településükön motorra ültették a Mikulásokat.

– Azon túlmenően, hogy látványos a rendezvény, a kisgyermeket arra szeretnénk ösztönözni, hogy a saját javaikat megosszák másokkal. Ne mind a tíz csokoládét ők egyék meg, hanem abból a tizből adjanak másnak is, s ezt a Mikulás segítségével juttassák el a nélkülöző gyermekeknek — fogalmazott Kacsó Bodó Csaba, aki leszögezte: idén édességet gyűjtenek a nélkülöző gyermekeknek. Az adományozó gyermekekről sem feledkeznek meg, ők cukorkát kapnak a Mikulástól. Tehát érdemes kimenni a Színház térre!

A motoros Mikulások 17.45 óráig tartózkodnak a Színház téren, innen a Promenada Mall–City Mall–Vár sétány–November 7. negyed–főter útvonalon haladnak végig a városon.

Az orvoskar oktatói Marosvásárhelyen

Szombaton, december 18-án délután 5 órától Marosvásárhelyen, a Deus Providebit Tanulmányi Ház Szent Mihály termében Bodolai Gyöngyi újságíró *A pécsi orvoskar oktatói Marosvásárhelyen* című interjúkötetének bemutatójára kerül sor a Romániai Magyar Orvos- és

Gyógyszerészképzésért Egyesület szervezésében. Bevezetőt mond dr. Ádám Valérián, az egyesület elnöke.

A Pécsi Tudományegyetem Orvostudományi Karának 66 oktatójával készült interjúk szerzőjével munkatársunk, Vajda György beszélget.

Az idén sem feledkezett meg az erdélyi rászorulókról az Ökumenikus Segélyszervezet

Közel hárommillió forint értékű adomány

Megérkezett nemrég Marosvásárhelyre, a Lazarenum Alapítványhoz az anyaországi Ökumenikus Segélyszervezet 2,8 millió forint értékű, két teherautónyi, tartós alapélelmiszerekből, gyümölcsökből és édességekből álló adománya. A járvány szülte nehézségek idején sem hagyja magukra az erdélyi rászorulókat az Ökumenikus Segélyszervezet, amely a sokgyerekes, nehéz sorsú családokat, időseket, hátrányos helyzetű gyerekeket felkaroló Lazarenum Alapítvány visszatérő támogatója. A segélyszállítványnak köszönhetően ezeknek a családoknak is kerül az asztalára mindennapi betevő.

Menyhárt Borbála

A magyarországi Ökumenikus Segélyszervezet évek óta segíti a marosvásárhelyi Lazarenum Alapítványt, illetve az általa felkarolt nehéz sorsú, sokgyerekes családokat, időseket, gyerekeket. A karácsony előtti időszakban minden évben gondoskodnak arról, hogy a kevésbé szerencsések ünnepi asztala se maradjon üresen.

Idén a járványhelyzet miatt nem tudták összehívni a rászoruló családokat, hogy ünnepélyes keretek között adják át nekik a csomagokat, így az alapítvány munkatársai hazaszállították nekik ezeket – tud-

tuk meg *Fülöp Ilonától*, a Lazarenum Alapítvány vezetőjétől.

Az Ökumenikus Segélyszervezettel érkező, 2,8 millió forint értékű szállítmány elsősorban tartós élelmiszereket, lisztet, olajat, rizst, cukrot, konzerveket, lekvárokat, gyümölcsöket, valamint édességeket tartalmazott, amiből az alapítvány nyilvántartásában szereplő mintegy százötven nehéz sorsú, zömében vidéki, sokgyerekes családok, egyedül élő idősök számára állítottak össze csomagokat. Esetenként nyolc-tíz gyereket is nevelő családokról van szó, akiknek az élelmiszercsomagoknak köszönhetően egy ideig nem kell azért fájjon a fejük, hogy másnap tudnak-e enni. Például Sós-kútán van egy család, amelyet rendszeresen támogatnak, ott 18 gyerek nevelkedik egy udvaron. De juttatnak élelmiszercsomagokat többek között Szabédra, Mezőkölpénybe, Mezőmadarásra, Búzásbesenyőbe, Somosdra, Székelyberébe, Héderfájára is. Szászrégenben van egy nyolcgyerekes család, karácsony táján ki kell költözzenek a házból, ahol laknak, az apa beteges, ők is nagyon nehéz helyzetben vannak.

Fülöp Ilona rámutatott: nagy segítség számukra az adomány, hiszen amellet, hogy ezeknek a családoknak élelmiszercsomagokat juttatnak, az alapítvány által működtetett szociális intézményekben

naponta több mint félszáz idősnek és 16 gyereknek adnak enni, az adományba kapott tartós élelmiszerekből pedig néhány hónapig meg tudják oldani a főzést.

Egyre több család él mélyszegénységben

Az alapítvány vezetője szerint a lassan két éve húzódó járványhelyzet közepette az amúgy is nehéz helyzetű családok számára még nehezebbé vált a mindennapi megélhetés, sokan, akik eddig szűkösen ugyan, de gondoskodni tudtak a mindennapi betevőről, egyre inkább a mélyszegénység felé sodródnak. Számos sokgyerekes, szegény család van, amelyeket rendszeresen segítenek tűzifával, élelmiszerekkel, ahol akkor kerül főtt étel a gyerekek tányérjára, amikor a Lazarenum Alapítványtól csomag érkezik. Ugyanakkor nagyon sok idős is a létminimum szélén tengődik, és azt kell eldönteniük minden hónapban, hogy élhetnek-e vagy gyógyszert, mindkettőre ugyanis nem telik a picike nyugdíjából.

Nagyon sokan nélkülöznek, és a Lazarenumhoz fordulnak segítségért, ezért az alapítvány rendkívül hálás, hogy az Ökumenikus Segélyszervezet rendszeres adományai mellett más támogatókra is számíthat. Holland jótévedőktől támogatást, illetve nagy mennyiségű ruhaadományt kapott, amivel szintén a rászoruló családokat segítette.

Rendkívül hasznosak az adományként érkező ágyneműk, matracok, ugyanis az alapítvány által működtetett idősoththonban ezekre óriási szükség van. Fülöp Ilona kiemelte, nagyon hálásak a Timko pékségnek, amely évek óta biztosítja az általuk működtetett ottho-

noknak a mindennapi kenyeret. Az idén kaptak a Magyarok kenyere kezdeményezés keretében is mintegy 3 ezer kg búzát, az erdészi hivataltól fát, ezenkívül alkalmazottként hentesárut, illetve zöldségeket is ajándékoznak nekik nagylelkű vállalkozók.

NÉPÚJSÁG
 ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalfi Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroksa, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
 ISSN 1220-3475 (print);
 ISSN 1584-3238 (online)

Művésza

NÉPÚJSÁG-MELLÉKLET

SZERKESZTETTE:
NAGY MIKLÓS KUND

1517. sz., 2021. december 18.

Petri György

Amíg lehet

Ahogy megünnözzük összebújva az
Iskola utcán fázós-boldogan
(„ősz szerelmem” – mondta kis pimasz
fiacskám) „ősz” – és akkor mi van?

bár, persze tudtuk mi is pontosan,
hogy ami jön, az tél, nem a tavasz,
hogy most már minden utoljára van,
hogy az öregség tele behavaz,

de addig itt a kocsmá és az ágy,
addig legyen tivornya, buja vágy
amíg lehet. És aztán szépen együtt,

egymás kezét el többé nem engedjük,
s együtt, együtt bár úttalan-úttalan
toporgunk-tipegünk a tébolyult hóviharban.

*78 éve, 1943. december 22-én született a Kossuth- és József Attila-díjas költő, műfordító, a Digitális Irodalmi Akadémia alapító tagja. Elhunyt 2000. július 16-án.

Brezdán József Illúzió című fotója a Magyar Fotóművészek Világszövetsége Fotószalon '20 vándorkiállításán. A tárlat a marosvásárhelyi Bernády Ház emeleti galériájában látható.

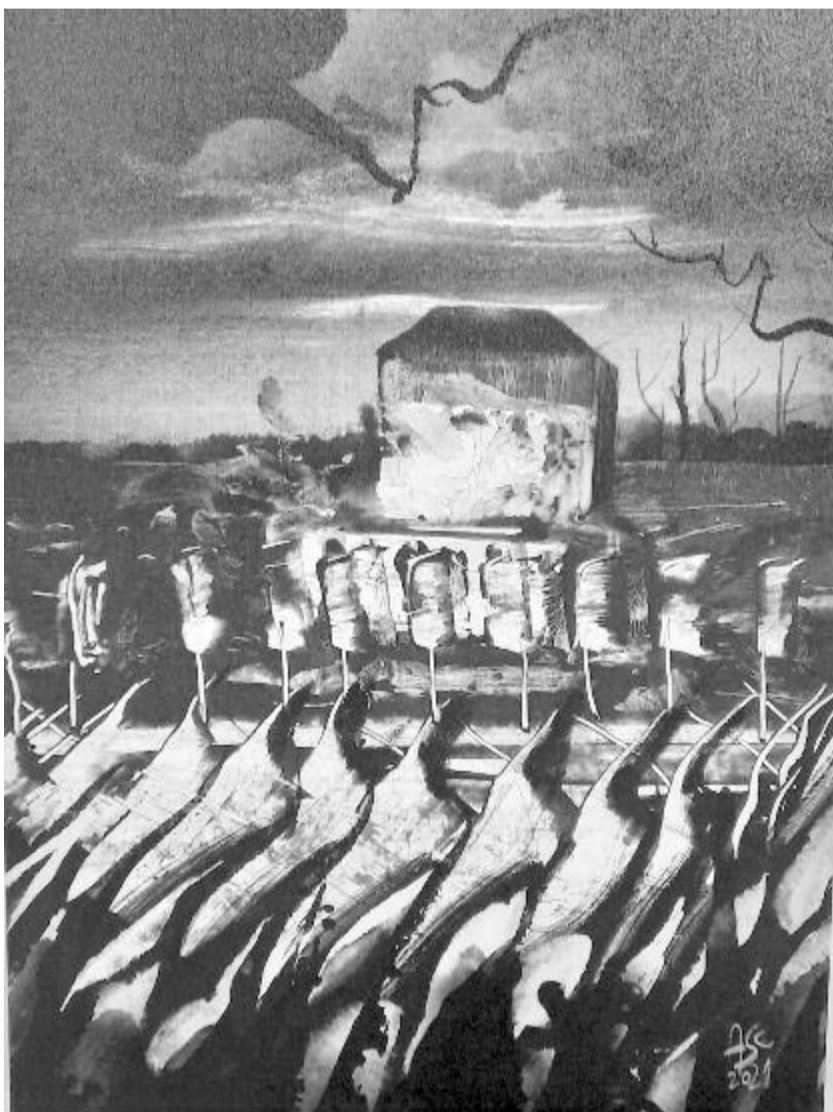
IV. Gra-fo-media Szalon Marosvásárhelyen A tiltakozás jegyében

Az egész világ tiltakozik. Káosz, fenyegetettség, reménytelenség uralja az emberiséget, senki nem ért egyet a másikkal, önmagunkkal sem tudunk zöldágra vergődni. Fokozódó gyűlölet, embercsoportok és egyének összeugrasztása, világvjárvány, a bolygó végveszélye teremt félelmet, bizonytalanságot, testi, lelki nyomorúságot. Érthető, hogy a grafika, a fotó- és médiaművészet, amely mindig nyitott volt a társadalmi aktualitásra, az említett jelenségekből fakadó életérzésekre hangolódva tart tükröt elénk. A marosvásárhelyi Art Nouveau Galériában látható Gra-fo-media Szalon már címében – Protest – Tiltakozás – is jelzi, nem csak felmutatni kívánja gondjainkat, az értelemre, érzelmekre hatva változtatni is szeretne ezen a jelenlegi tényálláson. Három éve, amikor a Képzőművészek Szövetségének Marosvásárhelyi Fiókjá elindította a műfajokra szakosodott csoportos kiállításait, a grafikusok és médiaművészek bemutatkozását már eleve erre a Protest hívószóra építette, és hogy jó érzékkel választott, az beigazolódni látszik az eddigi tárlatok gyarapodó anyagából, a benevező alkotók számából. Ezen a IV. seregszemlén már több mint félszáz művész munkái láthatók, a helybeliek mellett Kolozsvár, Temesvár, Arad, Bukarest, Brassó, Iași, Segesvár, Sepsiszentgyörgy, Zilah, Brăila, Botoșani, Nagyvárad, Piski, Vrancea megye képviselőiben, sőt Svédországból és az Amerikai Egyesült Államokból is van már tavaly is bemutatkozott grafikus. Vagyis nő a rendezvény vonzereje, híre-neve, képes megszólítani a szakmát, amely alkotói kihívásként éli meg a tiltakozásnak ezt a színes, sokféleségében gazdag és inventív lehetőségét.

Több nemzedék állít ki, ennek megfelelően változatos, tarka a szalon felhozatala, az idősebbek régebről ismert stílusát, irányultságát jól kiegészíti a fiatalok újító hangja, szertelensége. A hagyományos technikákat mennyiségileg felülírja a digitális

záció, ez pedig meg is határozza a szalon arculatát, és sok a vegyes technikával megoldott mű is. Ez a változatosság is dinamizálja a látványt, amelyben az analóg munka éppúgy kiérdemli a figyelmet, mint a méreletes printek, a digitális ötletziporka. A különféle eljárások tág kerete sokrétű megnyilatkozást biztosít a kritikai szemléletnek, az ironiának és önironiának, kellőképpen érvényesül a groteszk is, ami szintén mai életvitelünk nélkülözhetetlen tartozéka. Jelentős hangsúly helyeződik a kollázs-technikára, a festményszerű, finomabb, áttételesebb látomásokra és a meghökkentő, mellbevágó sci-fis víziókra is. Mindezek a fő témát és az utóbbi két évben eluralkodott covidos tematikát jól kiaknázva egészítik ki egymást. Ami kirí a sorból, az néhány leegyszerűsített, direktben politizáló karikatúra, ezek ki is maradhattak volna a kiállításról. A szalon főszervezői – Mariana Șerban, Puskaș Sarolta, Mihai Stoica, Dorel Cozma, Jakab Tibor – és segítői így is dicséretre méltóan ügyködtek. Az utóbbi azzal külön érdemeket is szerzett, hogy a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem média szakán tanuló hallgatóival jelentősen besegített a fiatalításba. Az idén első alkalommal a művészdiplomát szerző helyi diákok is kiállítanak, és mostantól új színekkel, formákkal gyarapítják a szalont.

Újítás az is, hogy a fiók elnöke, Mana Bucur kezdeményezésére tombolat is szerveztek. A kiállítás zárultával négy festményt sorsolnak ki azok között, akik a tárlatra látogatva tombolajegyet vásárolnak. Ily módon is javítani szeretnének valami keveset az alakulat jelenlegi gyatra anyagi helyzetén. Hátha visszhangra talál a közösségerősítő és a művészetbarátoknak is kedvező próbálkozás. De a Szalon önmagáért is bőven megérdemli, hogy látogassa a közönség. A hónap végéig a Protest tárlat még megtekinthető. (N.M.K.)

Alexandra Călinescu grafikája a kiállításon

Mezőmadarason mindig nyár van

A tárlatnyitó egyik mozzanata a Dersi János teremben. A méltatók (balról): a lelkész házigazda Nagy László, Molnár D. Dénes és Czirjék Lajos festőművészek, Nagy Miklós Kund művészeti író

Fotó: Körtési Sándor Gábor

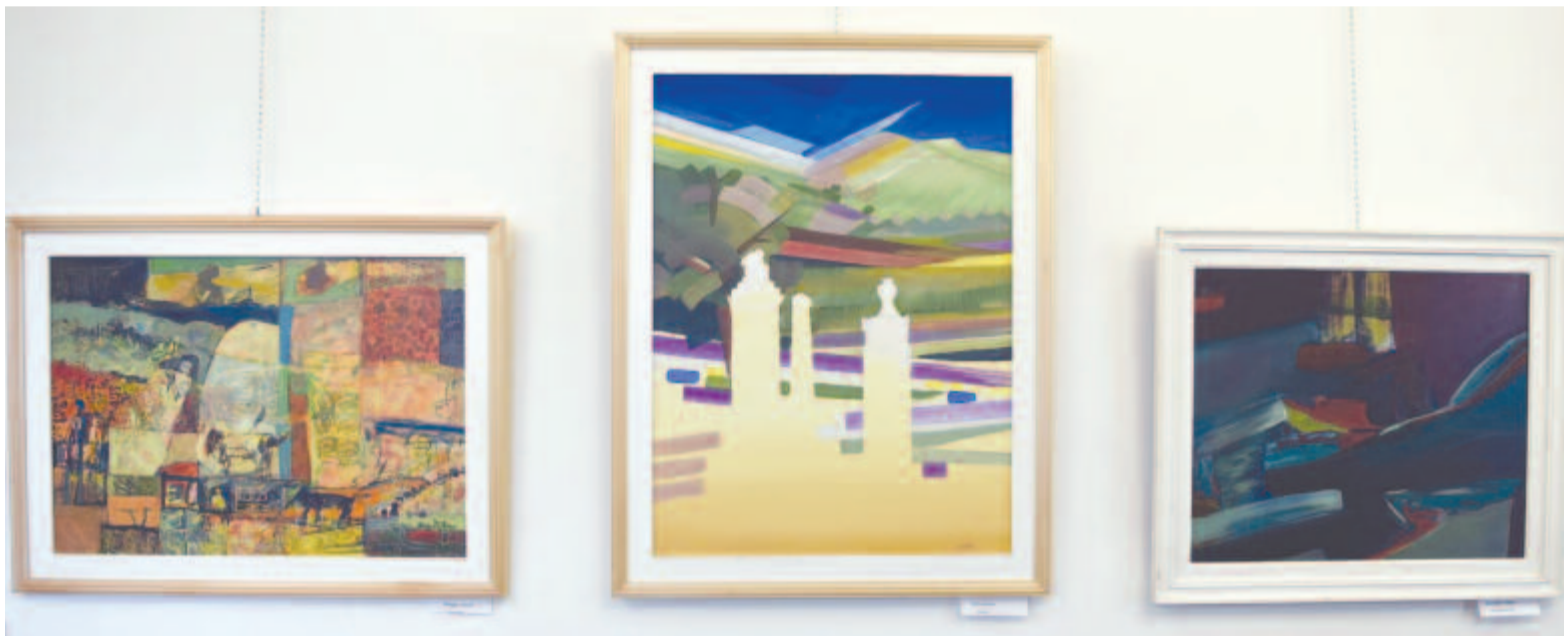
Jelképesen persze, hiszen az immár huszadszor megszervezett helyi képzőművészeti alkotótábor mindig nyáron, augusztus vége felé nyitja meg kapuit, így hát az olyankor ott dolgozó vendégművészek e szabadba csalogató, gyümölcsérelő, napfényes évszakban találkoznak a faluval és környékével, abból a nyári hangulatból merítenek ihletet, nem tapasztalva, milyen ott élni, amikor a tél leple borítja a tájat s a hideg határozza meg, mivel foglalkoznak, hogyan élnek az emberek. A mezőmadarasi téli látkép, illetve életkép festői megörökítése a helység szülőttére, az alkotótábort kezdeményező és azt azóta is teljes odaadással szervező, működésére nagylelkű támogatókat találó Czirjék Lajosra marad. Van is neki Mezőmadarasonról téli festménye is bőven, de nem ez a lényeg. Sokkal inkább az, hogy a nyár végi, őszeleji művészi tábortermés mindig

Ambrus Lajos

Árkádiából*

1. *Vers-tájainkon faggyal dacol a fagyöngy: mi zúg felettünk?*
2. *Vén toronyórán csak hintázik az idő: szél a dalnokunk.*
3. *A Hold udvara kihűlő pletykafészek: mind elkaparnak.*
4. *Kiköpte mérgét a puffadt metafora: hogy legyen mérték.*
5. *Szamárfülekben fölcsendül dionizók ditirambusa?*
6. *Ha fűz-sóhajra fodrozik itt a Nagyvíz: sátán halászik.*
7. *Járják: még se tánc az ezerráncú csizmák tévelygése.*

*A szerző Rád talál a csend című válogatott verseskötetéből. A Kriterion Könyvkiadó 2021-es kiadványának anyagát Molnos Lajos válogatta.

Kiállítási szekvencia

gazdag, az elvárásoknak megfelelő legyen. Akár ott termelték ki, gyűjtötték egybe a helyi műgyűjteményt gyarapító képeket, plasztikákat az egyhetes, tíznapos együttlét idején, akár hozták magukkal azokat a meghívott alkotók. Így is, úgy is eljáráhatnak, annál is inkább, mivel a táborozók a művészi törekvések igen széles skáláját képviselik, lakhely és életkor tekintetében is sok az eltérés közöttük. Ez a gazdagodó kollekció kétségtelen előnyére válik. Az évente megrendezett és Marosvásárhelyen is bemutatott közös kiállításai is jól jelzik ezt. Ugyanúgy az unitárius egyházközösség Bolyai téri Dersi János termében december 5-én nyílt idei jubileumi tárlat, amely az eltelt két évtized tábori kollekciójából mutat be válogatást. 34 hazai, illetve külföldi festő, szobrász, grafikus, díszítő- és fotóművész, alkotótábori törzstagok és újonnan csatlakozók művei töltik meg a népszerű vásárhelyi kiállítóteret. Ahogy mondani szokás, ahány, annyiféle, tradicionális és kísérletező, a tájat, faluképet, az embereket, helytörténetet, népművészetet, a kiségióban tapasztalt életérzéseket sokféleképpen, reálisan vagy formabontón, drámaian vagy derűsen, humorosan ábrázoló, átlényegítő munkák. Színesek és fekete-fehérek, tónusokat harmonizáló vagy ütköztető, a hagyományos mintázás jegyében fogantak, vagy a megszokott formáktól elrugaszkodók. Hosszasan

mélyülhetnének bemutatásukba, maradjon a tárlatlátogatókra a felfedezés öröme. Azt viszont érdemes hangsúlyozni, hogy Mezőmadaras híre ennek az alkotótábornak köszönhetően is sokkal messzebbre jutott el, mint amennyire valaha is számíthatnak e sikeres kulturális létesítmény létrejötté előtt. Marosvásárhelytől Szegedig, Csíkszeredától Debrecenig, Kolozsvártól Pápaig, Bánffyhunyadtól Vajdahunyadig, Tordától, Nagyszebenről Hollandiáig igen tág az a földrajzi kör, ahonnan a tábor résztvevői származnak. Ez sem akármilyen, de Czirjék és alkotó vendégeik következtetése abban is, hogy vándorkiállításokon minél több vidéken adjanak hírt magukról. Nemcsak Mezőmadaras és Marosvásárhely ismerheti meg rendszeresen az aktuális táborozás műtermését, másfelé is elviszik az anyagot. Jelenleg is nyitva egy olyan kolozsvári tárlat, amely a Maros Mezőségi Művésztelep égése alatt állítja közönség elé a madarasi munkákat. És folyamatosan hallani olyan egyéni kiállításokról, amelyeken a mezőmadarasi tábor egyik-másik résztve-

vője vállalkozik megmérettetésre. Orth István művei például jelenleg a budapesti Semmelweis Egyetem Szalonjában láthatók, Bara Barnabás a csíkszeredai Studio 9 csoportos tárlatán állít ki kollégáival, Deleanu Márta és Nagy Anna Mária tordai művészekkel köszönthette a művészetkedvelőket, a kolozsvári Forró Ágnes a mostani marosvásárhelyi IV. Grafo-media Szalon egyik kiállítója, a debreceni Gonda Zoltán nemrég Nyíregyházán mutatkozott be, és még folytathatnám tovább. Sajnos

házaikat, portákat, amelyeket még nem semmisítettek meg a korszerűsítés jelszava alatt. „A cél az volt, hogy a falu hírét elvigyék az itt megforduló vendégek, beszéljenek róla, vigyék el a híret a nagyvilágba ennek a kis mezőségi településnek, amely még őrzi a hagyományait, és ahová érdemes időnként eljönni pihenni, feltöltődni” – magyarázta lapunknak Czirjék Lajos.

(Ezt a cikket a Krónikából másolták: <https://kronikaonline.ro/kultura/mezomadaras-a-kepzomuveszetben>)

IV. Grafo-media Szalon. Előterben Havadi-Nagy Dávid István zászlós installációjának részlete

veszteségekben is részük van. Alig nyílt meg a vásárhelyi kiállítás, máris érkezett a szomorú hír: elhunyt a tábor egyik leghűségesebb törzstagja, a pápai Katona György festőművész. Immár csak az emléket őrizhetik Mezőmadarason is, és nyilván azokat az ihletett műveket, amelyek a művész korábbi madarasi élményei nyomán születtek. Ez is nyomatékosítja az ottani alkotótábor értékteremtő érdemeit. Ennek tudata is ösztönözheti az alkotótábor fenntartóit a sosem könnyű folytatásra. (N.M.K.)

Az elmúlt másfél évtizedben marosvásárhelyi, kolozsvári, vajdahunyadi, kassai, debreceni, bánffyhunyadi, temesvári, szatmárnémeti, budapesti, sepsiszentgyörgyi, szegedi, kiskunfélegyházi, segesvári, székelyudvarhelyi, pápai, csíkszeredai művészek fordultak meg Mezőmadarason, a Czirjék Lajos által megálmodott és megszervezett alkotótáborban. A Marosvásárhelyen élő, mezőmadarasi születésű festőművészeknek mások példájából kiindulva tizenöt évvel ezelőtt támadt az ötlete, hogy szülőfalujába is jöjjenek képzőművészek, örökítsék meg a székely mezőségi település jellegzetességeit, azt a tanyasi világot, amely Erdélyben már elég ritka, azokat a régi

Eugen Gâscă-retrospektív

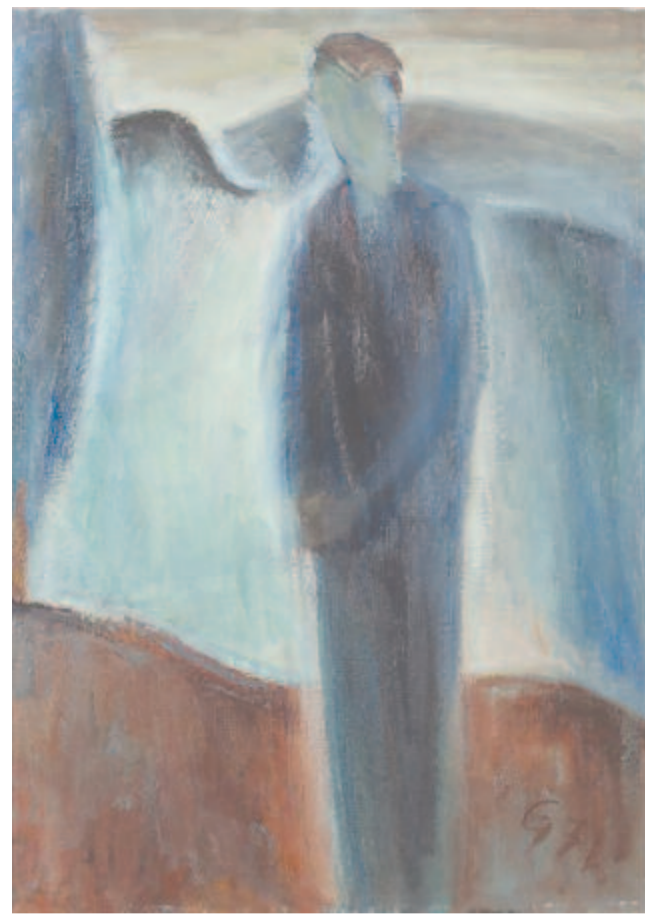
Újra jelentős kiállítással lepte meg a marosvásárhelyi művészetkedvelő közönséget a Maros Megyei Múzeum. A Kultúrpalota második emeleti kiállítótermeiben nyílt nagyszabású tárlat a XX. századi román képzőművészet egyik nagy egyénisége, Eugen Gâscă (1908-1989) festőművész életművét állítja az érdeklődés fókuszába. A kolozsvári Quadro Galériával közösen rendezett retrospektív kiállítás mintegy másfél száz alkotással állít emléket a spiritualizált modernizmus vonulatába sorolt festőnek és metafizikus, szakrális felhangokkal telített művészetének. A számos érdeklődő jelenlétében zajlott december 9-i megnyitón az eseményt Ötvös Koppány múzeumigazgató, Soós Zoltán polgármester, Cora Fodor művészettörténész kurátor és kolozsvári kurátor kollégája, Székely Sebestyén, a Quadro Galéria igazgatója méltatta. Az utóbbiak az alkalomhoz igazodó vázlatosan tömörített, mégis kellőképpen elmélyült szakmaisággal pontozott, érdekes ismertetőjükben hiteles portrét rajzoltak az alkotóról és hat évtizedet átfogó munkásságáról. Beszédükből egy három szakaszra osztható különleges életmű rajzolódott ki, amely jól érzékelhetően tükrözi azt a lelkiállapotot, amit a művész súlyos betegsége, a túlélésért folytatott fizikai és belső küzdelem határozott meg, kikristá-

lyosítva azt a különös, földöntúli fénybe burkolt, kékes dominanciájú, expresszív korszakát, amivel az említett spirituális besorolást kiérdemelte. Ehhez a hármastagolódáshoz igazodik a kiállítás, amelyből, amint az előző, 2018-as kolozsvári visszatekintő rendezvény főrendezője, Székely Sebestyén is hangsúlyozta, markánsan kiviláglanak a festő arcai, mindenekelőtt az, amely a múlt század '30-as éveiben oly erős visszhangot keltett a romániai művészeti körökben. Ezt mutatja fel nagy meggyőző erővel a galéria első terme, ahol a kurátorok a művésszel kapcsolatos személyes dokumentumokat, kiadványokat, fotókat és leveleket is elhelyeztek, és munkásságát, ars poeticáját, szellemiségét a kor kontextusába helyezték, ízelítőt adva a rá ható barátok, mesterek – Ion Vlasiu, Taso Marchini, Catul Bogdan – és kortársak – Mattis Teutsch János, Nagy István, Nicolae Tonitza – művészetéből is.

Sokan tudnak arról az erős kötődésről, amely a művészt a Maros mentéhez, Marosvásárhelyhez kapcsolta. Gerendekesztyűn született, majd korán árvaságra jutva, egy ideig Maroscsúcson élt közeli rokonainál. Később Torda, Balázsfalva, Kolozsvár, Bukarest, a napjainkban Bulgáriához tartozó Bazargic, Lugos, Cernăuți, Moroieni is kisebb-nagyobb szerepet

Megnyitó a Kultúrpalotában. Méltatók (balról): Székely Sebestyén, a Quadro Galéria igazgatója, Ötvös Koppány múzeumigazgató, Cora Fodor kurátor, művészettörténész, Soós Zoltán polgármester és Ioan Șulea, a Marosvásárhelyi Képtár osztályvezetője
Fotó: N.M.K.

Eugen Gâscă festménye

játszott életében, de a gyermekkor meghatározó maradt. Talán ez is magyarázza szoros barátságát a szintén Marosvölgyi Ion Vlasiuval. Művészete a román fővárosban teljesedett ki, az elismerések is elsősorban onnan indultak ki, de az első nagy retrospektív kiállítását Kolozsváron és Marosvásárhelyen rendezte meg 1978-ban. 1984-ben a vásárhelyi Képtárnak adományoz egy 60 festményből, grafikából álló válogatást, amit a Kultúrpalotában rendezett Eugen Gâscă-kiállításon ismerhetett meg az itteni közönség. Azóta még néhány munkával gyarapodott a Maros Megyei Múzeum Gâscă-kollekciója. Az életművet minden eddiginél nagyobb mennyiségben és minőségben felmutató tárlatot február 18-ig lehet megtekinteni. (N.M.K.)

Méhes György drámaíró pályázat

Méhes György drámaíró pályázatot hirdet új magyar színművek ösztönzésére a Magyar Írószövetség.

Nevezni olyan egy- vagy kétfelvonásos művel lehet, amely ma is aktuális, magyar történelmi témát dolgoz fel, vagy ábrázolja a 21. század nagy változásait, foglalkozik a ma emberének sorskérdéseivel, kapcsolataival, és a humor eszköztársát is sokrétűen használja – közölte a Magyar Írószövetség az MTI-vel.

A pályázatra azok az alkotók jelentkezhetnek, akik tagjai a Magyar Írószövetségnek. Az első helyezettet kétfelvonásos művel lehet, a második felmilió forint díjazásban részesül. A nevezés ingyenes, minden szerző egy művel pályázhat. A pályázóktól korábban sem bemutatott, sem nyomtatásban, sem internetes felületen nem publikált műveket várnak.

A pályázat anonim, a beküldendő pályaműre csak egy jelímet és a mű címét kell feltüntetni. A pályázat beküldésének tartalmaznia kell a pályamű egyoldalas szinopszisát. A pályázati anyagokat a mehesgyorgypalyazat@gmail.com e-mail-címre várják csatolt fájlként, Word vagy pdf kiterjesztésben. A levél tárgya a pályázat címe legyen.

A küldött e-mail levélszövegében kell feltüntetni a pályázó nevét, esetleges írói (ál)nevét, valamint elérhetőségként e-mail-címét, telefonszámát és lakcímét.

Beküldési határidő: 2022. április 10.

Gyaluval gyarapodtunk

Czegő Zoltán

Emlékeim sok ezer négyzetkilométeres világában tűnik fel most a legenda. Erdélyben, Székelyföldön született. Köröttem máris jöhet a visszhang, hogy könnyű ám a székelynek Székelyföldön emlékeznie, ahogy a román szülöttnek is könnyű román földön. A hősöm a tanár, igazgató, Gyalu néven ismerik Udvarhelyszéken, az arca oly tiszta, mint Korondon ünnepek előtt egy nappal a házak kívül-belül.

Gyaluval nem voltam korondi tanár koromban sem barátságban, hiszen ő máshol nevelte a székely tanulókat székelynek, de a javából. Érdekelte hát, ki is volt ez a legendás figura.

Úgy beszéltek róla, mint egykori székely főbíróról. Az volt a tisztességes neve, Gelu Păteanu, és román volt. Nem töviskoszorút, hanem virágkoronát tettek a fejére, mert ő szerette a mi székely-magyar népünket. Úgy élt, nevelt seregeket, mondott sírbeszédet, és majdnem föl is emelte Sóvidék határát, úgy magyarázván kicsinek s nagynak, vénnek meg ifjúnak, hogyan kell megmaradni, megtartani, továbbadni azt, ami a közösségé, a falué, ha egek szakadnak is arra és ránk.

Mintha egykori tanítványomat siratnám. Mintha kis lélekrezzenéstől szakadna rám most a novemberi napragyogás kedvéért a

ritkán elégedett nyugalom, a jónak a medréből, Solyomkőről, ártalmatlanul.

Kapom s olvasom Bölöni Domokos legújabb könyvét, *A harmadik pohár* címmel sorakozik a többi közé. Bölöni egy karcolatban, mintegy ünnepi szószólóként beszél Gyaluról. Az első mondatokban megérzi még az idegen, ismeretlen is, hogy itt valaki ugyan csak magasodik az élők s a lelkek közé.

– Gyalu kolozsvári, de lehetne akár Vista szülőtte, lehetne küsmödi, siklói, vármezei. Vagy bármely színromán település gyermeke...

Akire így emlékezik a székelyföldi Bölöni tanár és író, szerkesztő, a mán valaki. Bölöni Domokos sosem szórta a gyöngyöket mások elé potyára. Ama szigorú időben, ifjúkorunkban, amikor az iskola dolgaiba beleszóltak az elvtársak, akkor volt iskolaigazgató Gyalu is, székelyek neveztek el így, ne kelljen kimondani a román nevét elferdítve, legyen s máig maradt Gyalu. Székellyé vált? Akit egy sor székely település a magáénak nevezett, az mehetett meghalni Budapestre, akár Bukarestbe, visszhangzott mögötte az „Isten megáldja mindenütt” kiáltás.

Istenem, milyen kicsi a világ, s milyen nagy egy nemzet, amikor a másik nép fia hajt fejet előtte!

Székely Hírmondó, 2021.11.23.,

<https://www.hirmondo.ro/velemeney/gyaluval-gyarapodtunk/>

Arany Medál díjak

Tisza Katáé az írói medál

Gubás Gabi, Molnár Áron és Gombó Viola Lotti színművészek, Herendi Gábor filmrendező, valamint Tisza Kata író nyerte el idén az Arany Medál díjat, amelyet hétfőn adtak át a Budapesten, a Bethlen Téri Színházban.

Az életműdíjat Tordai Teri Kossuth-díjas színművészek ítelték oda.

A díjat Navarrai Mészáros Márton újságíró, szerkesztő alapította 2008-ban – olvasható a szervezők MTI-hez eljuttatott közleményében.

Tisza Kata az év írójának, Gubás Gabi az év színésznőjének, Molnár Áron szabadfoglalkozású színművész az év színészének járó díjat nyerte el.

Herendi Gábor az év filmrendezőjének, Gombó Viola Lotti színművész a legígéretebb fiatal tehetségnek járó elismerést kapta.

A kitüntetettek a budapesti díjátadó ünnepségen

Forrás: Facebook

Történelem hazuról

Nagy Miklós Kund

Igen, otthonunkból, vagy szüleink, nagyszüleink, felmenőink otthonából, azoknak díszes, szembeötlő helyeiről vagy rejtett zugából, nehezen mozgatható, régi fiókok mélyéből, ki tudja, honnan: megfakult levelek, fényüket vesztett fotók, gyűrött iratok, dokumentumok, megsárgult oklevelek, rongyossá olvasott kötetek, vászon- és szövetszalagok, reszketeg írású naplólapok, egykori használati és dísz tárgyak, kitüntetések és még sok-sok egyéb, amit a család megőrzött az emlékezet ébren tartása, a feledés lelassítása reményében. Egy tartásos, szép könyvben, a *Múltból jövődőt* című, nemrég megjelent kötetben találkozhatunk velük, pontosabban a fényképükkel és a hozzájuk fűzött gondolatokkal, tudnivalókkal. Történelem ez? Hogyne lenne, még ha a Szekeres Attila szerkesztette érdekes kiadvány 37 írása együtt véve is csupán picinyke szilánkja a történet-tudomány hatalmas egészének. De egyéni, kisközösségi, sőt nemzetiségi, nemzeti szinten is ezek a tudományos szempontból jelentéktelennek tűnő, emberléptékű dolgok képesek igazán táplálni történelmi tudatunkat. Jól gondolta a könyv ötletgazdája, az azt megjelentető Székelyföldi Magyar Újságírók

Egyesületének tiszteletbeli elnöke, Galbács Pál, hogy szükség van egy ilyen kötetre is, és ennek jelentőségét újságíró kollégái is felismerik, ötletét felkarolják. „Harminchét újságíró, író válaszolt megkeresésünkre, nemcsak a Kárpát-medencéből, hanem a Székelyföldről a Hawaii-szigetekre, Ausztriába, Németországba, a Partiumból Ausztráliába, Kárpátaljáról Kanadába sodródott kollégánk is” – írja *Tegnapról holnapra* alcímű előszavában a könyvszerkesztő. Abban is reménykedik, hogy a Kárpát-medencei magyarság évszázados szétszabdaltságát, hanyattatását és identitásörző elszántságát felmutató könyv múltunk felidézése mellett ösztönzést is ad az olvasóknak, hogy ők is kutassanak fel hasonló családi „tárgyi emlékeket, írott és képi forrásokat, szellemi hagyományokat a maguk és utódaik gyarapodására”. Bizik abban, hogy „a közölt történetekből tisztán leszűrődik, nekünk, magyaroknak, bárhova is vetett a sors, közös nyelvünkön kívül közös a múltunk is. Nemcsak nyelvben él a nemzet, hanem történelmében is. A múltat ismernünk kell, meg kell értenünk, belőle erőt kell merítenünk, és a mában élve érdemes a jövőbe tekintenünk.”

Néhány véletlenszerűen kiemelt íráscím talán még inkább felkelti az érdeklődést a

könyv iránt. Ilyenekből szemelgethetünk: *Ojtoznál maradt a lába, Diszlelés és pofaszakáll, Altortjától Isonzón át Clevelandig, Felmenők és elmenők, Hawaii Trianonja, Mesélő katonaláda, Zsigmondok világégései, Lägerügyelet, Hazajöttem kabátujjban, (Ön)gyilkosság Dél-Erdélyben, Bevagónirozásra várva*. De igazságtalan az ilyen-szerű kiemelés, hiszen mindenik

emléktárgy és a hozzájuk kapcsolódó sztori, önvallomás érdekes, elgondolkodtató vagy megható, lélekből jön és lélekhez szól, anélkül hogy az olcsó érzélgősség ingoványába süllyedne. És szélsőségektől is mentes, amit a szolidan elegáns borító is sugall, noha tudjuk, hogy tervezője a kihegyezett tollú, kiváló vajdasági karikatúrista, Léphaft Pál.

Ki kap Golden Globe-ot 2022-ben?

Kenneth Branagh Belfast és Jane Campion *A kutya karmai között* című filmje kapta a legtöbb Golden Globe-jelölést Los Angelesben. Mindkét produkció hét elismerésre esélyes.

A 79. Golden Globe-díj jelöléseit a Hollywoodban akkreditált külföldi újságírók szervezete (HFPA) a Beverly Hills-i Beverly Hilton termében összegyűlt újságírók előtt hozta nyilvánosságra helyi idő szerint hétfő reggel. A filmes és televíziós kategóriák jelöltjeinek listáját a HFPA elnöke, Helen Hoehne és Snoop Dogg rapper-színész olvasta fel.

A drámai alkotások közül a Belfast, a Coda, a Dűne, a Richard király és A kutya karmai között című filmet jelölték a díjra. A legjobb musical vagy vígjáték filmkategorijába a Cyrano, a Ne nézz fel!, a Licorice Pizza, a Tick, Tick... Boom! és a West Side Story került a listára.

A legjobb idegen nyelvű film díjára a finn *Compartiment no. 6*, a japán *Drive My Car*, az olasz *Isten keze*, az iráni *A hős és a spanyol Párhuzamos anyák* kapott jelölést.

Az animációs filmek mezőnyében az *Encanto*, a *Flee*, a *Luca*, a *My Sunny Maad*, valamint a *Raya és Az utolsó sárkány* lett jelölt.

A filmrendező kategóriájában Kenneth Branagh (Belfast), Jane Campion (*A kutya karmai között*), Maggie Gyllenhaal (*The Lost Daughter*), Steven Spielberg (*West Side Story*) és Denis Villeneuve (*Dűne*) kapott jelölést. A legjobb színész és színésznő kategóriákban a musical vagy vígjáték filmkategorijában Marion Cotillard (*Annette*), Alana Haim (*Licorice Pizza*), Jennifer Lawrence (*Ne nézz fel!*), Emma Stone (*Szörnyella*), Rachel Zegler (*West Side Story*), valamint Leonardo DiCaprio (*Ne nézz fel!*), Peter Dinklage (*Cyrano*), Andrew Garfield (*Tick, Tick... Boom!*), Cooper Hoffman (*Licorice Pizza*) és Anthony Ramos (*In the Heights – New York peremén*) került a jelöltek közé.

A drámai filmek főszereplői közül Mahershala Ali (*Swan Song*), Javier Bardem (*Being the Ricardos*), Benedict Cumberbatch (*A kutya karmai között*), Will Smith (*Richard király*), Denzel Washington (*The Tragedy of Macbeth*), valamint Jessica Chastain (*Tammy Faye szemei*), Olivia Colman (*The Lost Daughter*), Nicole Kidman (*Being the Ricardos*), Lady Gaga (*A Gucci-ház*) és Kristen Stewart (*Spencer*) lett Golden Globe-jelölt.

A díjátadó ceremóniát január 9-én tartják.

Petőfi-díj Patapievici-nek

Horia-Roman Patapievici fizikus, író, esszéista vehette át a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány, valamint a Mol Nyrt. által közösen alapított Petőfi-díjat a budapesti Terror Háza Múzeumban.

Novák Katalin családokért felelős tárca nélküli miniszter – akinek gondolatait Tallai Gábor, a Terror Háza Múzeum programigazgatója olvasta fel – levelében kiemelte: újra és újra emlékeztetni kell az embereket a szabadság értékére, még akkor is, ha annak alkotmányos feltételei adottak, és látszólag semmi sem fenyegeti. Szerinte a Petőfi-díj elismerés és köszönetnyilvánítás is azért a batorságért, amellyel a díjazottak hozzájárultak a térség „szabad levegőjéhez”, és összeköti azokat a népeket, amelyek külön és együtt is küzdöttek Közép- és Kelet-Európa szabadságáért.

A miniszter hangsúlyozta: „Egyértelmű, hogy csak népeink összefogása, közös érdekeik és értékeik közös képviselésével van esély arra, hogy Európában ne haljon ki a szabadság és az önrendelkezés eszméje.”

Schmidt Mária történész, a XXI. Század Intézet főigazgatója Horia-Roman Patapievici-et méltatva kiemelte: esszéi, könyvei, műsorai, folyóiratai a szabadságért vívott harc megkerülhetetlen részei.

Hernádi Zsolt, a Molcsoport elnök-vezérigazgatója azt hangsúlyozta: az egyik legfontosabb közös ügy a szabadság, ezért beszélni kell azokról az időkről, amikor a szabadság nem volt adott, és mindent meg kell tenni azért, hogy azok az idők ne térjenek vissza.

Mindig ki kell állni az igazságért, mert az igazság teheti szabaddá az egész társadalmat – mondta.

Horia-Roman Patapievici köszönőbeszédében felidézte: a Szovjetunió felbomlása lehetővé tette, hogy a fogságban élő nemzetek a szabadságot válasszák. A szabadság a demokráciához, a kapitalizmushoz való visszatérést és

a nemzeti szuverenitás visszaszerzését jelentette – emelte ki.

Tallai Gábor a kitüntetett életútját felidézve elmondta: Horia-Roman Patapievici 1957-ben született Bukarestben. A Bukaresti Egyetem fizika karán végzett, majd doktori képzésen vett részt filozófia szakon. Az 1989. decemberi romániai forradalom idején az utcáról vitték el és tartóztatták le. Az 1990-es években esszéivel és cikkeivel szerzett országos és nemzetközi hírnevet.

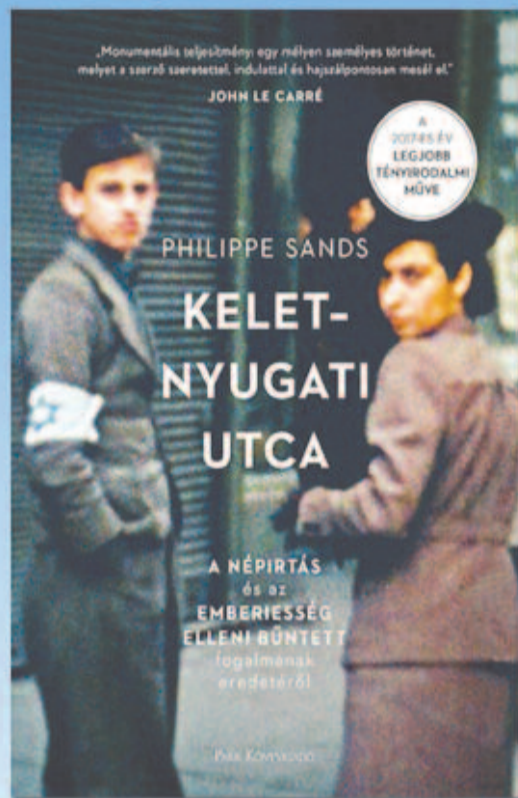
2000 óta tagja volt a titkosszolgálati archívumok tanulmányozására létrehozott nemzeti tanácsnak, 2005 és 2012 között pedig a Román Kulturális Intézet elnöki tisztét töltötte be. Több román televíziós műsor producere, 1995 óta pedig sok könyv szerzője, amelyekben a rendszerváltást és napjaink filozófiai kihívásait elemzi. Az általa alapított és 2004–2009 között vezetett *Ötlet a Párbeszédben* című folyóiratot a romániai szellemi élet legfontosabb vitafórumának tekintették.

Horia-Roman Patapievici a díjjal

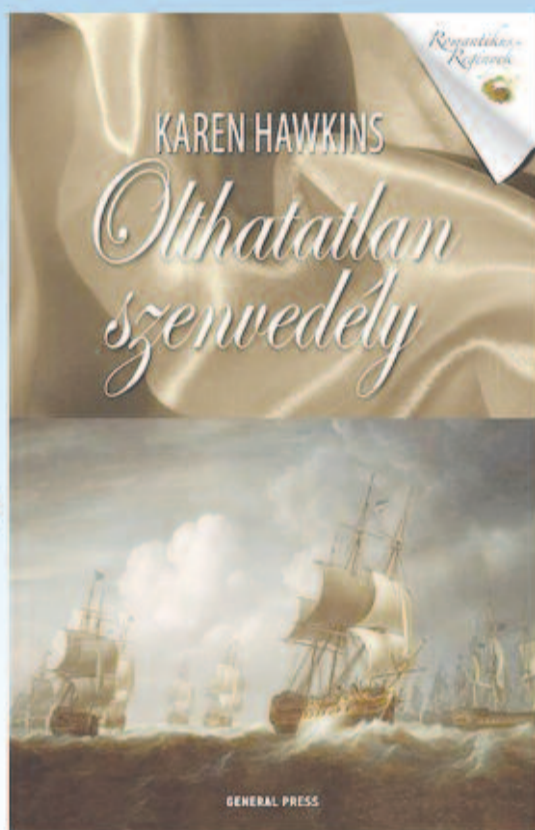
Fotó: MTI/Soós Lajos

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Philippe Sands Kelet-nyugati utca

Karen Hawkins Olthatatlan szenvedély

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

Édes ünnepi ajánlat Az APICOLA Kft. üzleteiben

- Marosvásárhely, 1918. December 1. út 35. szám
- Szászrégen, Stadion utca 14. szám

előnyös áron vásárolhat akác- vagy vegyes mézet, pol-
lent, méhpempőt, propoliszt. Kosmetikumok bő válasz-
tékát, táplálékkiegészítőket, valamint gyógyteákat talál
nálunk. Ne habozzon, termékeink természetesen, a mi-
nőség garantált!

Cristina Cojocarú mérnök, APICOLA-igazgató,
élelmiszeripari szakértő

Megjelent a 2022-es Székely Kalendárium!

A TARTALOMBÓL

Horthy székely tábornokai
Félrelépő dédszüleink
Székelyek a Tátrában
Fajállatok édenkertje
Szalonna székely gyökerei
Mezítláb az Oltárkőn
A székely élet fűszere
(T)egyel az egészségedért!
Oltások, maszkok, tüntetések
Humorunk gyöngyszemei

Ára: 22 lej

KINCS, AMI VAN!

facebook.com/SzekelyKalendarium/

Keresse a lapárosoknál, lapkézbesítőknél,
ismertebb könyvesboltokban,
vagy rendelje meg online:

www.kalendarium.ro